

Beskrivelse

I renæssancen 1536-1660 oplevede Aalborg en blomstringstid, hvor byen var Danmarks næststørste. Aalborg myldrede af liv og udenlandske købmænd og håndværkere satte deres præg på byen.

Det var en tid med store sociale forskelle og med et barskt retsvæsen, der holdt styr på tyve, troldkvinder, ægteskabsbrydere og drukkenbolte. Død, sygdom og lidelse mødte man overalt. Henrettelser og afstraffelser foregik offentligt til skræk og advarsel. Bøddlen og hans medhjælper rakkeren var kendt, frygtet og afskyet. Både rige og fattige var meget bange for trolddom, der kunne ramme enhver. Mange såkaldte troldkvinder – også i Aalborg – blev anklaget, dømt og brændt på bålet i renæssancen.

Ti procent af byens befolkning var så fattige at de levede på gaden. Som kontrast hertil var de rige købmænds luksusliv med importerede varer fra fjerne lande.

I den nye udstilling kan man opleve både livets barske og livets søde sider. Byens rige mennesker kunne leve et liv i luksus og søde sager – en ægte lort fra en 1600-tals biskop bærer vidnesbyrd om de lækre eksotiske frugter han satte til livs. I Aalborgstuen er der dækket bord med noget af det, man kunne være heldig at få i de finere kredse.

De fattigste derimod levede et kummerligt liv på sultegrænsen. Et skelet fra renæssancen fortæller om det hårde liv som en fattig kvinde fra renæssancen. En lille mandsskulptur og håndværkerjærter fortæller om tygge maden, og en fremskreden slidgigt har betydet at man kunne dø, når hun bevægede sig.

Menneskeliv i renæssancen. Besøg på egen hånd

Aalborgs originale bøddelsværd er med til at fortælle om de barske straffe, der var med til at holde

samfundsordenen på plads.

Om udstillingens formidlingsgreb

En intention med udstillingen er at man skal føle at man har lært nogle nye mennesker at kende, når man har været gennem udstillingen. Syv mandsstore portrætfotos af moderne mennesker i renæssanceroller, taget af fotograf Bjarne Hyldgaard, gør historien nærværende. Det kunne have været os selv, der levede i renæssancen. For indlevelsens skyld er udstillingen fyldt med billeder af mennesker, beskrivelser af menneskeskæbner og fortællinger om hvem, der har brugt de enkelte genstande. Mest kulørt er nok biskop Jens Bircherods lort med figenkerner, vindruekerner og peberkorn i.

Lykkehjul

For at leve sig ind i renæssancelivets barske virkelighed og hvordan mennesket er overladt til skæbnens gunst eller ugunst, er der opsat tre "lykkehjul", hvor man kan prøve lykken. Chancerne for de forskellige udfald har udgangspunkt i statistikken. Lykkehjulet "Høj eller lav i byen" afgør om man fødes som adelig, købmand, subsistensløs eller noget helt fjerde. Lykkehjulet "Hvad dør du af" viser om man bliver ramt af pest, syfilis eller koppper, om man bliver hængt, dør inden man fylder fem år eller får lov til at dø fredeligt i sin seng som 70-årig. Lykkehjulet "Hvad skal du have at spise?" giver chancer for at få stegt fasan og rødvin med købmanden eller ingenting og vand fra åen med tiggerne. De største odds er dog for at du får grød, kål, flæsk, salte sild og et krus øl.

Hands on

Ægte renæssancegenstande er uerstattelige, og er derfor i sikkerhed i montrer. Derfor er der lavet kopier og andre muligheder for at røre. I et hjørne kan man lænke sig til en kag (skampæl/pryglepæl) og forestille sig hvordan det mon var at stå der, ydmyget for øjnene af naboer og familie. Man kan også prøve fedelen, en transportabel gabestok. Ved siden af den ægte Cyprianus-trolldomsbog ligger en Cyprianus man kan bladre i, og der er en væg med vendebrikker, hvor man kan få spørgsmål og svar om trolldom.

Vil man lege rig købmand, kan man prøve en pibekrave og sætte sig ved det dækkede bord i Aalborgstuen.

Opgaver til udstillingen

Man kan besøge udstillingen både som introduktion eller som afslutning på et undervisningsforløb om renæssancen. På hjemmesiden er der fire forslag til opgaver, eleverne kan lave dels hjemme i klassen, dels i udstillingen. Til opgave 1 og 2 er der en lærervejledning med svar og uddybende kommentarer. Der er dog ikke svar på alle spørgsmålene, da en del spørgsmål beder eleverne om selv at reflektere. Man skal selv printe opgaverne ud hjemme på skolen i forvejen.

Formål

Kompetenceområder og læringsmål

Der arbejdes med alle tre kompetenceområder i historiefaget (Kronologi og sammenhæng. Historiebrug og kildearbejde) i elevopgaverne. De to kanonpunkter Reformationen og Christian den 4. berøres i udstillingen.

1. Eleverne lærer at menneskers vilkår gennem historien har været meget anderledes end nu. De lærer om hvordan samfundet satte rammer for hvilke muligheder man havde som mennesker.
2. Eleverne lærer om brug af genstande som historiske kilder.
3. Eleverne lærer om forskellige erhverv, hvoraf mange ikke længere findes.
4. Eleverne arbejder med historiske scenarier, hvor de skal forsøge at sætte sig ind i forskellige menneskeroller i renæssancen.

Sted

Aalborg Historiske Museum
Algade 48
9000 Aalborg

Undervisningsmateriale

Opgaver til besøg på egen hånd

Findes på museets hjemmeside

[Opgaver til besøg på egen hånd](#)

Hent fil

<https://nordjyskemuseer.dk/wp-content/uploads/2023/11/a2.-Til-Laereren.-Forbered...>

Tilmelding

Beskrivelse af tilmeldingsprocedure

Kontakt og bestilling

Aalborg Historiske Museum
Algade 48
9000 Aalborg

For booking eller nærmere information kontakt museet på telefon eller mail. Det er vigtigt at booke plads i forvejen.

museum-booking@aalborg.dk
Tlf.nr. 99 31 74 02

Praktisk information

Udbyder

Aalborg Historiske Museum

Antal

28

Periode

Hele året

Varighed

1 time

Det er en god ide at sætte god tid af til at arbejde med opgaverne i udstillingen. Gerne 1-2 timer.

Dette forløb er gratis.

Besøget er gratis når man går rundt på egen hånd.

Emneområde

Hytter og lejrskoler
Kulturhistorie og tro
Kunst, arkitektur og design

Fag

Kristendom
Dansk
Historie

Faciliteter

- Mulighed for at spise medbragt mad
- Mulighed for toiletbesøg
- Handicapvenlige forhold

Kontakt udbyder

Aalborg Historiske Museum
Algade 48
9000 Aalborg

Banner
Gratis

Telefon 99317400